

INFORMAČNÍ LISTY 104

www.sam95.wz.cz

SRPEN

2008/4

Vychází 6x do roka pro členy SAM 95 zdarma

Prezident:	František DVOŘÁK Osvobození 99, 273 03 Stochov
Pokladník:	Vladimír HORÁK K Cihelně 432, 273 01 Kamenné Žehrovice
Sport. referent:	František BROŽ Karlovarská 180, 273 02 Tuchlovice
Redakce IL:	Jiří BALEJ Libušina 194, 273 09 Kladno Švermov
Člen výboru:	Petr SVOBODA Nad stadionem 347, 267 01 Králův Dvůr

Úvodem

Opět vás vítám na stránkách IL. Léto se přehouplo do své druhé poloviny. Vrcholí dovolené a v naší činnosti je poněkud okurková sezóna.

Za této situace zachraňuje obsah IL. Vlád' a Kostečka svoji pěknou reportáží o účasti na letošním ME radiem řízených historiků konaného tentokrát SAMem San Marina. Díky mu za to.

Bohužel toto letní období poznamenal odchod dvou členů klubu do modelářského nebe. Jedním z nich je zakládající člen hnutí historiků Mirek Kasal z Pňovan, druhým pak Jiří Jelínek z Kutné Hory.

Přeji vám příjemné prožití zbytku léta, příjemné polétání se svými stroji a nezapomeňte zúčastnit se plánovaných soutěží.

Balej

Jak jsme válčili v Itálii, aneb 6. ME historiků ve Valle Gaffaro.

Po dvou úspěšných účastech na ME u nás a na Slovensku mne lákalo zkusit štěstí do třetice. Bylo hodně toho, co mluvilo proti, ale byly i takové, které mluvily pro. Proti byly značné náklady, více než 1000 km daleko, kamarádi kteří byli ve Valle Gaffaro v roce 2006, hlásili velký výskyt komárů atd. Pro bylo hlavně to, že Italové na ME na Slovensku se kriticky vyjadřovali k organizaci mistrovství, které se mně osobně velice líbilo, takže jsem očekával něco super. Dalším pro bylo to, že přítelkyně kamaráda Roberta Berana, Eva, několik let v Itálii žila a mluví tudíž plynule italsky. Když se nám podařilo získat sponzorský příspěvek na cestu od Jednoty Kladno, bylo rozhodnuto. Manželka po slibu, že budeme bydlet přímo na břehu moře, také přestala protestovat a tak jsme 12. 6., tedy v den, kdy se měla konat přejímka modelů, ve tři hodiny ráno s plně naloženým Meganem vyrazili na cestu do slunné Itálie.

Cesta vedla více než z devadesáti procent po dálnicích, takže jsme s několika zastávkami na svačinku a vystřídaní šoférů dorazili kolem 16. hodiny na místo. Hned jsme začali dávat dohromady modely, protože u přejímky nikdo nebyl. Jaké bylo naše překvapení, když modely ani dokumentaci nikdo nechtěl vidět a nikdo nechtěl vidět ani pojištění modelů, které v propozicích soutěže Italové vyžadovali a my jsme je ještě doma pracně několik dní sháněli. Odjeli jsme tedy do kempu Park Gallanti, kde jsme měli zajištěné ubytování. Bylo to na letiště asi dvanáct kilometrů, takže

pohoda. Úroveň ubytování byla vynikající a tak jsme unaveni po cestě brzo zalehli a těšili se na ráno.

Ráno jsme odjeli na letiště s obavou, zda stihneme slavnostní zahájení. Přesně v osm jsme zaparkovali a přesunuli jsme se na místo, kde zahájení mělo být. Postávali jsme téměř půl hodiny a bavili se s kolegy ze Slovenska, Německa i z pořádající země. Potom se toto shromáždění pomalu začalo rozcházet. Zůstalo asi dvacet nejvytrvalejších a ti si mohli vyslechnout přivítání v italštině a překvapivě v němčině. (oficiální řeči mistrovství byla italština a angličtina.) Po další čtvrthodince se objevil člověk, který anglicky zopakoval to, co už jsme slyšeli. Každý, kdo chce letět si musí přivést svého časoměřiče, oficiální žádní nejsou. Budou namátkové kontroly.

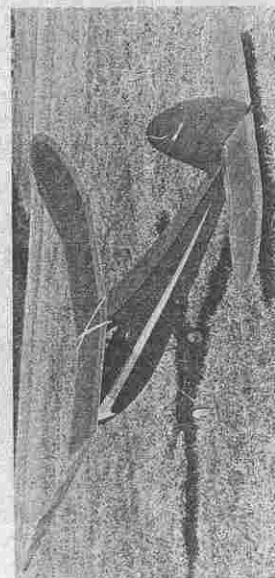
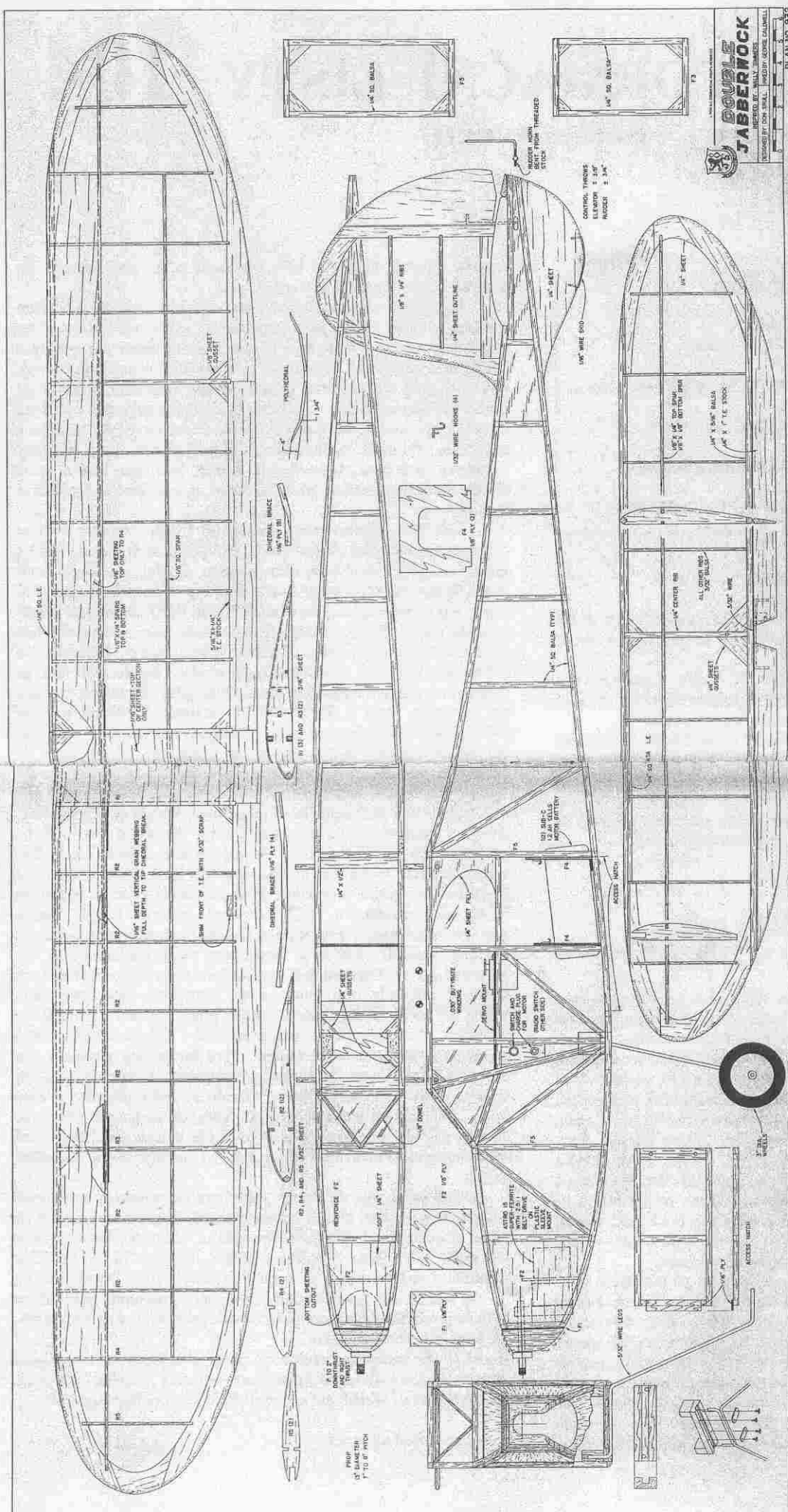
Měl jsem připraveného Taxika od Classic Models a to se tentokrát ukázalo jako chyba. Model létá pěkně, o to nic, ale malý a lehký na letišti které bylo sice kilometr dlouhé, ale pouhých 60 metrů široké, při větru který foukal napříč a stále zesiloval, nemohl uspět. Po vypnutí se muselo okamžitě začít tlačit, aby model přistál na letišti a ne v přilehlé kukuřici. Prostě dostal jsem za uši a se mnou i parta kluků, kteří si říkají „Dvořákoví špejličkaři“. Několik jich mělo Čížkovu Sluku a podobné malé modely. Je ale moc fajn, že jsou to hodně mladí a zapálení kluci a mají před sebou budoucnost a my nástupce. Bylo k vidění několik novinek, například gumové hadičky namísto čtyřhranné gumy. Nechyběl ani krouživý vlek, kde byl háček ovládaný dalším servem a v poměrně silném větru to fungovalo. K větru se přidala nízká oblačnost a tak jsme uháněli bydlet. Sobota snad bude lepší.

Sobota nás překvapila hned po půlnoci. Spustil se prudký déšť, chvillemi kombinovaný s kroupami a silný vítr, takže ráno bylo po našem kempu asi 15 cm vody. Volal jsem tedy Zdeňka Skalníčku, který přespával ve stanu na letišti a dozvěděl jsem se, že i tam prší a že rozhodnutí padne v poledne. Před polednem jsme se vydali na letiště už ve slabším dešti, ale bez modelů a asi dvaceti centimetrovou vodou. Tam jsme se dozvěděli, že sobotní program se odkládá na neděli a také že je špatné když někdo nerozumí cizí. My jsme byli díky kamarádce Evě v pohodě, ale jednomu ze slovenských borců se přihodilo toto. Budeme mu říkat třeba Jano. Jano ráno vylezl ze svého stanu, hodil ručník přes rameno a vyrazil do koupelny, která byla za bufetem a zároveň v ní byla ještě ta známá nejmenší místnička se záchodem. Před koupelnou postávali dva Italové a říkali Janovi: „Occupato, occupato“. A bodrý Slovák jim opáčil: „Áno, idem sa okúpať“. Ozvalo se další occupato a Jano opět: „veď vravím, idem sa okúpať“. Vešel do koupelny, svlékl vše co měl na sobě a v tom vyšla ze záchodu italská policistka, která hlídala u vjezdu na letiště. Nevím, kdo byl víc překvapený, ale ustáli to oba.

Odjeli jsme zpět do kempu, abychom se připravili na večerní banket. Teď už jsme museli nechat auto asi kilometr od kempu a jít místy až sedmdesáti centimetrovou vodou. Naštěstí přestalo pršet a tak večer, když jsme vyrazili na banket, už jsme šli jen asi 25 ti centimetry vody a naše lepší svršky se nesly v ruce. Dojeli jsme na adresu kde se měl konat banket. Bohužel v restauraci jejíž adresa byla na pozvánce, nám zdělili, že nejsme první kdo se na banket ptá, ale tady že to rozhodně není.

Budiž chvála mobilním telefonům, po chvilce jsme našli tu pravou restauraci (která ale měla úplně jinou adresu) a mohli jsme začít čilou konverzací. Každý jsme dostali číslo a že prý bude tombola.

Pokračování na str. 3

Double Jabberwock

Jabberwock je příšera z knížky Lewise Carolla „Alenka za zrcadlem“. Double, protože má dvojnásobnou velikost proti originálu.

Tohoto elektrizovaného gumáka původně v roce 1985 tedy již poměrně dávno postavil Don Srull a uveřejněn byl v časopise RC Modeler Magazine.

Mě se model celkem zalíbil a tak jsem ho vloni postavil na 600 s převodovkou. Stavěl jsem asi trochu robustněji, takže v kombinaci s těžkými baterkami naplnil moje představy zatím pouze z části. S lehčími baterkami jsem jej zatím nezkusil, ale snad se vše zlepší.

V popise k plánu píše v časopise jeho konstruktér toto:

Původní Jabberwock byl jeden z nejlépe létajících soutěžních gumáků z pozdních třicátých let. Zkonstruoval jej vynikající modelář Wally Simmers. Jabberwock a další slavný Wallyho model „Gollywock“ (bubák) vyráběla ve stavebnici dlouhá léta firma „Midwest Model Supply Company“. Mnoho dnešních modelářů (včetně mě) začínalo s těmito jednoduchými a pěkně létajícími modely. Oba modely jsou už dnes klasické, ale stále ještě je můžete vidět létat na letištích, která jsou dostatečně velká pro tyto vysoce výkonné gumáky.

Protože nepatřím mezi ty šťastné modeláře, kteří mají přístup na dostatečně velkou plochu, ale přitom bych chtěl létat s těmito historiky, musel jsem se uchýlit k dálkovému ovládání. Přirozenou volbou pro pohon je dnes dokonalý tichý elektrický motor s převodovkou a s velkou sklopnou vrtulí.

Tak tady ho máte: Jabberwock v dvojnásobné velikosti s motorem Astro 15, dvanáctičlankem a tříkanálovou aparaturou. Model krásně létá, stavba i pilotáž jsou snadné. Za klidu zalétne 10-15 minutové lety a protože výborně klouže, jakákoliv termika způsobí, že můžete létat tak dlouho, jak jen to váš krk a baterie dovolí. Protože model má tichý motor a nízké zatížení křídla, můžete s ním létat z jakéhokoliv školního nebo atletického hřiště nebo většího parkoviště. Po drobných úpravách může model létat také se spalovacím motorem s obsahem .20 až .25 kubických palců. Jediné, co je potřeba změnit, je motorová přepážka a uchycení nádrže. I když jsem to nezkoušel, domnívám se, že krásný malý čtyřtaktní motor HP .21 by byl perfektní volba. Výměnou za poněkud hlučnější projev motoru tak ušetříte hmotnost jedné libry. Výsledná hmotnost 50-55 uncí vylepší klouzavost modelu. Ale pokud jste dosud nevyzkoušeli tichou krásu elektrického letu, vřele vám doporučuji to zkusit.

Pokud máte rádi historiky a nebo jenom chcete dobře létající elektrický dálkově ovládaný model, Jabberwock může být pro vás ten správný model.

Před prvním startem se ujistěte se, že model má těžiště podle výkresu. Velká výškovka umožňuje mít těžiště docela vzadu, zvyšuje to klouzavost a přitom je stabilita stále slušná. Pokud váš model váží 65-70 uncí, bude s motorem Astro Super Ferrite nebo Cobalt 15 krásně stoupat. Použijte 12 článků sub-C Sanyo nebo GE NiCd. S pásovým převodem 2,5:1 se jako nejvhodnější jeví vrtule 13x7 nebo 13x8. Zkoušel jsem různé vrtule a nejlepší je laminátová sklopná vrtule 13x8 Geist, kterou prodává Wishire Hobbies. Také jsem úspěšně vyzkoušel dřevěné vrtule Rev-Up 13x7 a 13x8. Poměrně snadno můžete z pevné dřevěné vrtule udělat sklopnou, čímž výrazně zlepšíte klouzavost modelu. Také se pak vrtule nebude lámat při přistání.

Kvůli pásovému převodu je vhodné používat regulátor motoru nebo přepínač „pomalu-rychle“. Pokud pro motor použijete jednoduchý spínač „vyp-zap“, budou při startu v motoru a v pásu působit velké síly. Obrázek 1 a fotografie ukazují přepínač „pomalu-rychle“, který si můžete udělat sami ze dvou mikropsínačů a jednoho 1 ohmového odporu.

Po plném nabití může být Jabberwock startován z ruky. Ze země se odlepi na 25 až 30 stopách a rychle vystoupá do výšky 300 – 400 stop, kde můžete lovit termiku. A nebo můžete létat okruhy nízko nad zemí s krásnými letnými přistáními. Jsem přesvědčen, že se

vám Jabberwock bude líbit a že bude pěkně létat. Mnoho zdaru a krásné polétání!

Jak jsme válčili v Itálii – pokračování ze str 1

Skutečně kolem jedenácté, přistoupili k mikrofonu dva od italského stolu a z čepice vytáhli jedno číslo a náhodou jedinou cenu vyhrál jejich kolega od jejich stolu. Před koncem vystoupil Mett Ulf z Německa a pozval všechny na sedmé ME, které se bude konat u města SUHL, asi 140 km od našich hranic. Odjeli jsme spát a těšili jsme se na neděli a na to, že si konečně pořádně zalétáme.

V neděli pořadatelé oznámili, že se budou létat jen dvě kola v každé kategorii a to tak, že první se poletí normálně na maximum a druhé bez časového omezení. Tím pádem se soutěž modelů a pilotů změnila v soutěž kličků a podvodníků. Ve čtyřstovkách jsme s Robertem obsadili nakonec třinácté, resp. patnácté místo. Asi jsme podcenili výběr modelů. Některé modely se po asi pěti minutovém kluzu najednou podívaly nahoru, zjistili, že termika je asi dvě stě metrů vpravo a dvě stě metrů nahore, zvedly čumák a zamířily pod úhlem 45 stupňů vstříc vítězným časům. Slavného italského komisária zajímaly jen jeho stopky a co se děje na obloze mu bylo srdečně jedno. Sloužili dva a na nebi bylo k vidění i deset modelů. Dá se říct, že jsme doplatili na poctivost. Kdyby si někdo napsal u stolu jakýkoliv čas a odevzdal ho, nikdo by si toho nevšiml.

S velkou elektrou, v kategorii Open, jsem zalétal dvakrát třináct a půl minuty, což byl docela slušný čas, ale na výsledovce jsem se marně hledal mezi prvními deseti. Našel jsem se na devatenáctém místě a měl jsem zapsaný jen jeden start. Když jsem se prostřednictvím naší tlumočnice ptal proč to je, odvětili Italové, že se to stává, že zapomenou něco zapsat do počítače. Po opravě jsem se ocitl na pátém místě, ale ani to nebylo dobře. Když si na to vzpomínám, mám tisíc chutí k takovým pojímům jako je německá důslednost, turecké hospodářství, do své slovní zásoby přidat i italskou organizaci. Ještě jednou musím hluboce smeknout před Dušanem Sedlákem a jeho partou, protože ti udělali minulé ME skutečně na úrovni. Letos jsme viděli jen chaos a podvody. Vlastně ne, viděli jsme několik novinek, které bychom mohli využít v budoucnosti. Například Němci používali LiPo akumulátory, o kterých se nám zatím může jen snít. Jsou rozměrově i váhově menší ale s větší kapacitou a dávají trvale 30 C a chvilkově až 60 C.

Na závěr celého „mistrovství“ bylo zveřejněno, že v roce 2010 bude pořádat ME JUDr Zdeněk Slapnička, (pravděpodobně někde v západních Čechách) a další rok se o ME postarají zase Slováci. Takže máme všichni o čem přemýšlet

ME 2008 ve výsledcích.

Výsledkové listiny jsou v případě tohoto mistrovství pro mne něco jako statistika. Tedy přesné součty nepřesných čísel. Pro pořádek uvedu alespoň první tři z každé kategorie, přesto, že si myslím, že pro mnohé z vás to budou jména téměř neznámá.

Ve větroních první a druhé místo obsadil Gelencsér Kalmán z Maďarska a třetí místo Mersecchi Rover z Itálie. Ze 152 startů bylo pouze sedm maxim. Roli hrálo štěstí a dobré zařízení pro start, tedy gumíků.

Současně se létala kategorie NMR 2,5. Po problémech s přijímačem, které jsme řešili i výměnou z mého modelu, zvítězil známý Heinrich Dabrowski z Německa, majitel největší stáje modelů na mistrovství. Druhé místo získal Lubomír Hrnčar ze Slovenska (předseda nového slovenského SAMu 122), a třetí byl Bortolai Tiziano z pořadající země.

Pokračování na str 4.

ME 2008 ve výsledcích – pokračování se str. 3

V sobotu se pro špatné počasí nelétalo a tak ostatní kategorie létaly všechny najednou v neděli. Čtyřstovky ovládli Slováci. Vyhrál Lubomír Sládek a druhý byl Štefan Mokráň. Štefanovi se líbil jeden italský model a požádal tedy prostřednictvím naší tlumočnice Evy Itala o plánec. Ital nebyl proti, ale řekl, že ho má doma. Když jsme se tomu divili, že nemá dokumentaci u sebe, odvětil, že tady se to tak nebere. Třetí místo získal Mett Ulf z Německa.

Kategorii NMR s převahou vyhrál Domeniko Bruschi ze San Marina, druhý byl Heinrich Dabrowski z Německa a třetí Gianati Walter z Itálie.

V kategorii OTMR první i druhé místo obsadil opět Heinrich Dabrowski a při rozdělení medailí dostal kromě zlaté a stříbrné ještě pohár pro nejúspěšnějšího soutěžícího, stejně jako loni na Slovensku. Třetí místo obsadil Ed Hamler z USA.

Velké elektry podobným způsobem, tedy první i druhé místo získal Mersecchi Rover. S modelem De Filippis letěl ve druhém startu 2654 s, což je více než 44 minut. Třetí místo pro USA získal Dave Harding. I v této kategorii byly k vidění modely potažené fólií, takže nevím, proč se vůbec dělají nějaká pravidla. Možná, že platí jen pro někoho.

½ A Texaco bylo zajímavé.. První Gianati Marco z Itálie dal patnáct minut v prvním a dvanáct ve druhém kole. Gelencsér Kálmán z Maďarska měl v prvním kole jen jeden a půl minuty, ale ve druhém zapsal téměř dvacet minut a získal stříbro. V součtu na vteřinu stejně měl i Mett Ulf z Německa a třetí místo si vzal tak říkajíc po dohodě. Už měl umyto a sbaleno a už se mu nechtělo znovu vybalovat.

V královské kategorii Texaco na prvním a třetím místě byli stejní borci jako loni na Slovensku. První byl Ridenti Giovanni a třetí Luigi Binelli. Oběma už je přes osmdesát. Klobouk dolů. Aby byla trojice kompletně z Itálie, doplnil je na druhém místě Cancelli Marcello. Jen pro zajímavost, sledoval jsem Ridentiho když ladil motor. Jeho brněnská desítka točí 4750 ot/ min, po dobu čistých šesti minut, než vyběhne přidělené palivo. Pokud budou někoho z vás zajímat kompletní výsledky, jsou k vidění na stránkách SAMu 122.

Příští rok je Německo. Od Metta Ulfa jsem dostal materiály o místě konání, zpracované s německou důkladností. Zároveň jsem dostal nabídku, že by pro nás sehnal levné ubytování přímo na letišti, nebo velice blízko od letiště. Německo je hned za rohem a město Suhl, kde se ME bude konat je asi jen 140 km od našich hranic. Doufám tedy, že se pustíte do přípravy hned a že za rok budu psát o borcích z Česka, kteří se umístili na předních místech.

Větroň DG 67 Štefana Mokráňe ze Slovenska. V Itálii obsadil 7. místo.

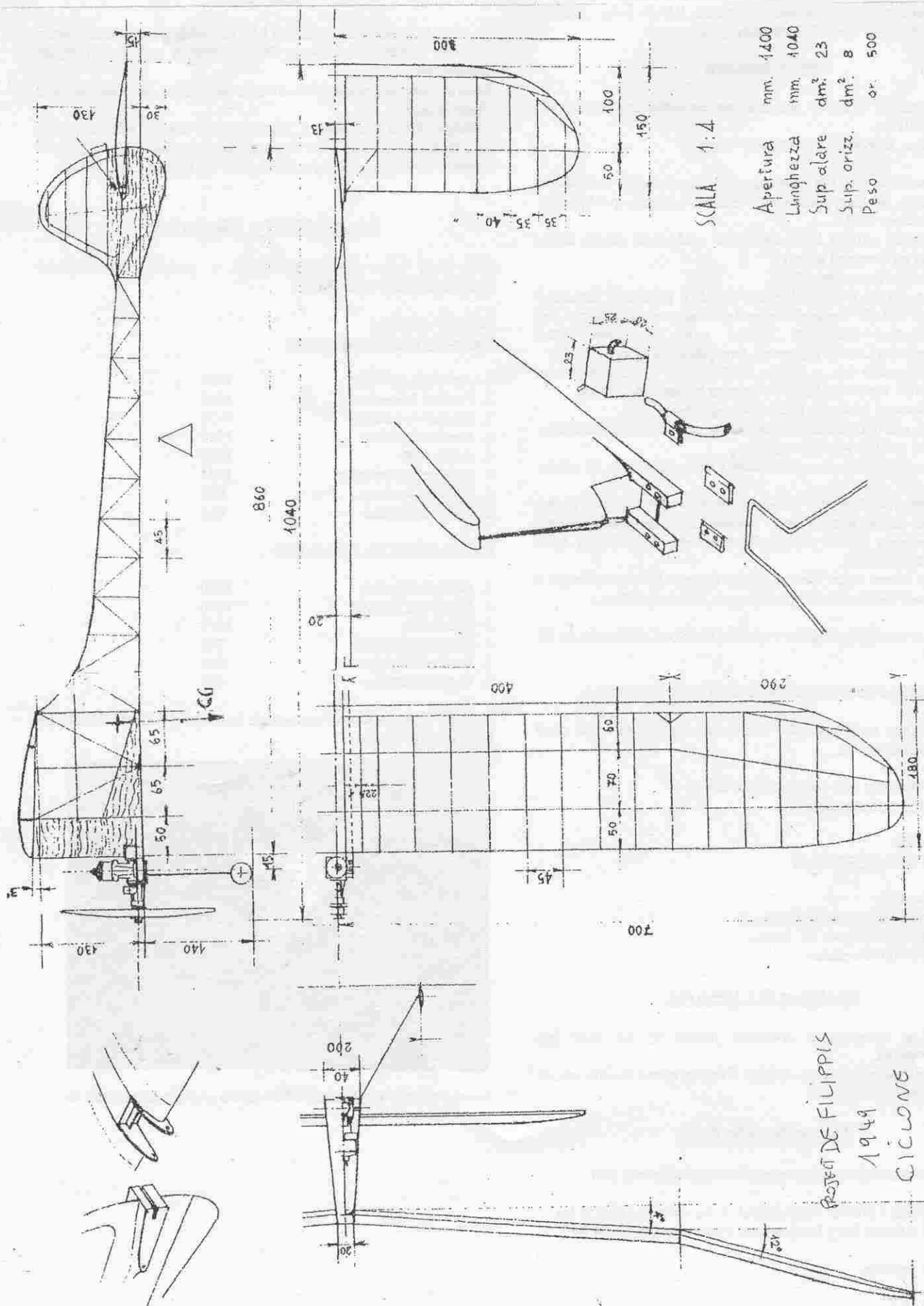
Nádherný motorák (rozpětí 3 m) Ohlson z roku 1950. Létal Cancelli Marcello. Po problémech s motorem pouze 23. místo v Texacu.

Hejno Sluk „Dvořákových špejličkařů“.

Tak jsme se v sobotu vraceli do kempu.

PROJET DE FILIPPI
1949
CICONE
ITALIA

Drazí přátelé

SAM 119 Slovensko (vítěz 1. ročníku soutěže) vyhlašuje 2. ročník mezinárodní korespondenční teamové soutěže SAMU [orig. „SAM International Postal Team Competition“] v kategorii:

SPEED 400 LMR

Pravidla soutěže: Oficiální pravidla pro evropské mistrovství pro roky 2008-2010.

Jediná změna: započítávají se všechny 3 lety.

1. Do soutěže smí být přihlášen model poháněný spalovacím motorem navržený, prodáváný ve stavebnici nebo publikovaný před rokem 1951.
2. minimální zatížení křídla: 24,4g/dm² půdorysné plochy křídla (8uncí na čtvereční stopu)
3. Minimální hmotnost: 454g
4. Pohon MUSÍ BÝT NEUPRAVOVANÝ produkční Graupner Speed 400 6V feritový motor s permanentními magnety bez kulíkových ložisek!!!. Náhon musí být přímý [bez převodovky], vrtule nekovová. Jsou přípustné sklopné vrtule.
5. Baterie může být 6 NiMH článků nebo 2 lithiové články jakékoliv kapacity s jasně viditelným štítkem od výrobce.
6. Je přípustný jakýkoliv BEC-ESC regulátor.
7. Motor smí být spouštěn pouze během prvních 120 sekund letu.
8. Model smí být vypouštěn z ruky.
9. Výkon modelu bude součet všech 3 letů s maximem 15 minut.

Každý team má 3 členy. Teamy mohou tvořit členové klubu, modeláři ze stejné země a nebo dokonce i ze zahraničí. Všichni členové jednoho teamu musí odlétat soutěž v jeden den mezi **20.9.2008 a 5.10.2008.**

Každý člen teamu může létat v jednom teamu s jedním modelem a pouze jednou! (Může létat v jiném teamu s jiným modelem.)

Výsledky se posílají sekretářovi soutěže Dušanovi Sedlárovi do 15. října 2008.

Všichni soutěžící obdrží památeční diplom a výsledky soutěže.

Věříme, že tato soutěž přispěje k navázání nových přátelství mezi modeláři z celého světa.

Otázky a informace jsou na webové stránce:
www.sam119.sk/forum.htm

Ředitel soutěže

Ing. Karol Vinš, vins@post.sk

Sekretář soutěže

Ing. Dušan Sedlár, sedlar@stonline.sk

Adresa: Tamaskovicova 13, Trnava
917 00 Slovensko

Společenská kronika

16.června se významného životního jubilea 65 let dožil Ing. Vladimír Valenta.

Upřímně blahopřejeme a do dalšího života přejeme mnoho zdraví, štěstí a životní spokojenosti.

Opustili naše řady

Jak jsem se zmínil již v úvodu opustili navždy naše řady tito kolegové:

Miroslav Kasal z Pňovan který zemřel 6. července ve věku 73 let.

Jiří Jelínek z Kutné Hory který zemřel 29.června ve věku 64 let.

Čest jejich památce.

Ciclone

Jest-li si účastníci loňského ME historiků vzpomenou, s tímto modelem v kategorii Elektrik Oltimer létal a zvítězil Ital Rover Meresecchi.

Tenkrát jsme se bezúspěšně sháněli po plánu na tento výtečně létající model.

Zásluhou Vládi Kostečky a jeho cesty na letošní ME se plánek objevil. Je sice na můj vkus sice zpracován trochu italsky (tj. téměř od ruky) ale našim schopným konstruktérům to jistě vadit nebude.

Soutěž CRC v Lipencích

Dne 14.6. byla uspořádána soutěž v českých vytrvalostních disciplínách CRC-A a CRC-C.

Celkové výsledky:

Kategorie CRC-A Atom Cup

1. Andryšek Zdeněk	1800
2. Potůček Miroslav	1800
3. Macháček Jaroslav	1636
4. Netáhlo Jaroslav	1533
5. Ješina Petr	1529
6. Alexandrov Jaroslav	1231
7. Hybben Jaroslav	835
8. Hybben Jaroslav	662

Kategorie CRC-C Classic Cup

1. Netáhlo Jaroslav	1260
2. Macháček Jaroslav	1260
3. Ješina Petr	1014
4. Andryšek Zdeněk	918
5. Potůček Miroslav	855
6. Hybben Jaroslav	633

Bohužel zpráva o soutěži neobsahuje jména strojů, které soutěžící ke klání použili. Škoda.

Autor reportáže z ME historiků se chystá se svým Ichabodem na start v kategorii ELOT.